

F

FABERT

Veïnat del municipi de Molló, a l'alta vall de Camprodon (Ripollès), al Nord d'aquest poble i al Sud d'Espinavell, situat en un coster damunt la ribera de Fabert, afluent esquerre del Ritort, l'afl. esq. del Ter.

PRON.: *fəbért*, *fəbértins* (Casacuberta, 1920).

No hi ha documentació antiga sobre aquest lloc en Balari, Alsius, Aebischer, i manca en el cens de Pere III de 1359. Però un *villare Fredeberto*, que apareix en un doc. de donació, de 978, del bisbe i comte de Besalú, Miró, a favor del monestir de Sant Pere de Besalú, i que fou identificat per Monsalvatje només com «Manso en la comarca de Besalú» (x, 180), té totes les aparences de ser aquest mateix poblet. Diu, en 15 efecte:

«Et in villare que dicunt *Fredeberto* dono ad prefatum cenobium alodem qui fuit de homine nomine Adalberto --- et de uxori sue Sesenanda; quod mihi dederunt --- et sunt casas casualibus, curtes --- ortos --- vineas --- pratis et pascuis --- omnia --- infra terminio de predicto villare *Fredeberto* ---» (Monsalvatje II, 213-214). En el mateix document s'esmenten localitats com Tegurà, Pontiró, Bolòs etc., totes elles a prop de *Fabert*.

ETIM. Tot suggereix que es tracta d'un nom de persona d'origen germànic, i de fet Förstemann (531) inclou *Friduberht*, amb reflexos *Fridubert*, *Fredibert*, *Fridbreht*, *Fridpert*, format amb les fecundes arrels germ. *FRIÖU-* i *-BERHT*.

Sembla, doncs, que *FRIDUBERT*, esdevingut *Fredebert* (ja 978), va donar després **Fedebert* per dissimilació eliminatòria, normal en cas semblant, d'on **Fedbert* > **Febert*, i *Fab-* pron. *Fab-* com avui, des que es neutralitzaren *e:* i *a:* en cat. ja a fi de l'E. Mj.; 35 grafiat *Fab-* ortografia més comuna.

Tenim notícies d'un cogn. fr. *Fabert* i d'un lloc antic anomenat *Favers* ¹ a Val de Daigne, esmentat en un doc. de 837 (*Cart. de La Grassa*, veg. *Hist. Lgd.* v, 1645) però no podem assegurar si tenen o no la matei-

xa etimologia. J. G.

¹ Sembla que aquest és un homònim d'origen diferent. Com explica i documenta Sabarthès (*Di. To. Aude*, p. 135) és *Faviés*, antic priorat (avui decaigut), en el mun. d'Arquettes, documentat copiosament des del S. IX fins al XVIII amb les grafies *Favarios/Favers* (la Val de Daigne, comprenia Arquettes i altres 7 o 8 municipis, p. 458): doncs, derivat de *FABA* + *-ARIOS* (cat. i lldg. *Favers*). D'altra banda, però, hi ha hagut un cognom fr. *Fabert*, il·lustrat per un mariscal del S. XVII (o XVIII?), l'origen del qual ignorem enterament; cf. «Vie du maréchal de Fabert» és el títol d'un llibre publicat poc abans de 1752 per S. Rustaing de Saint-Jorry, segons que s'indica en Avis preliminar de la *Histoire de Charles XII* per Voltaire (ed. Flammarion, p. 23).

Fabini, Bini, V. vol. I, 134

FABREGA i FABRE etc.

Es complementarà ací l'estudi dels reflexos cat. del ll. *FABER, FABRI*, que ja fa el *DECat* III, 838-41, s. v. ²⁵ *fabre*, mitjançant un examen dels representants topònims d'aquest ètimon, i especialment els del seu derivat *FABRICA*, dins el territori lingüístic. Sobre *Casa-fabre*, veg. supra, s. v.

³⁰ *Mas d'En Fabre* al te. d'Illa i el *cortal d'En Fabre* al de Taurinyà, ambdós NLL al Conflent (1960; Ll. xxvi, 155; xxvii, 16); la *caseta de Fabra* (pron. *fàbra*) al te. de Llombai (Ribera de Xúquer) (1962; Ll. xxx, 161). Del femení corresponent: el *mas d'En Fabressa*, n'hi ha un a Pesillà de la Ribera (1960; Ll. xxvi, 100) i un altre (*mas d'En fàbrèsà*) vora Vilanova de la Ribera (1959; Ll. xxv, 130), tots dos al Rosselló (cf. *DECat* III, 838b4-9). La propietat d'un *Fabre* passaria a una seva pubilla, dita per tant (*Na*) *Fabressa*, i d'aquesta als seus hereus.

Amb un altre tractament del grup BR: la *font del*